

การศึกษาการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขุนประเทศ

เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

A study of Academic Administration: A Case Study of Ban Khun Prathet School,
Nong Khaem District, Bangkok Metropolitan Administration

สุวรรณา เหือน และ บุญมี เณรยอด

Sovanna Hoeurn Boonmee Nenyod

มหาวิทยาลัยสยาม

Siam University, Thailand.

E-mail: sdamnoen@yahoo.com

Received March 10, 2020; Revised April 14, 2020; Accepted April 24, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มีการดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ คือ มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ คือ มีการประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีระบบการติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน 5) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีการประชุมคณะกรรมการ 6) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูผู้สอนดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 8) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และ 9) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา กับงานวิชาการ คือ มีการจัดทำรายงานประกันคุณภาพด้านวิชาการประจำปีการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้านผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา แต่มีบางส่วนน้อยเท่านั้นที่ตอบว่ามีปัญหา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; การจัดการเรียนรู้

Abstract

This study aimed to study the state and problems in academic administration of Ban Khun Prathet School, Nong Khaem District, Bangkok Metropolitan Administration. Population were 59 school administrators and teachers during academic year 2560. Data were gathered through questionnaire in the form of a check list, and then they were analyzed by using frequencies and percentages.

Research results concerning the state of academic administration showed that school had operated in 9 aspects namely; 1) academic planning: the activity that most school administrators and teachers responded was an academic information system setting, 2) school curriculum management: the activity which most respondents responded was a school curriculum evaluation committee setting, 3) the instructional management: the activity which most respondents responded was a meeting on child-centered awareness, 4) the internal supervision: the activity which most respondents responded was an internal supervision monitoring system, 5) the learning evaluation: the activity which most respondents responded was a meeting among a working group, 6) the media, innovation, technology, and learning resource development: the activity which most respondents responded was a filling system setting on that matter, 7) research for educational quality development: the activity which most respondents responded was teachers were required to do a classroom research, 8) community participation: the activity which most respondents responded was educational community participated in school academic strength planning, 9) school academic assurance: the activity which most respondents responded was school academic assurance report preparation. With regards to problems in academic administration, data showed that most school administrators and teachers responded that there were no problems in all aspects.

Keywords: Academic Administration; School Administrators; the Instructional Management

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมือสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ, 2544) รัฐได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาของชาติ จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ให้เป็นไปตามกาลเวลาและบริบทของสังคมไทย

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น มีความขยันขันแข็งในการประกอบสัมมาอาชีพ คนที่ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี แล้วย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ และสังคมให้มีความความเจริญก้าวหน้า มีความมั่นคงของเศรษฐกิจ สังคมมีความสุข ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์สมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลย

เดช ที่พระราชทานแก่คณะครูนักเรียนที่เข้ารับรางวัลพระราชทาน ณ ศาลาดุสิดาลัย ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล” การศึกษาที่ทุกคนยอมรับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศชาติ คือ การศึกษาระดับประถมศึกษา หรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2544)

สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับ และประเภทของการศึกษาคุณภาพที่คาดหวัง (ทิตนา แคมมณี, 2556) หมายถึง คุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้น แก่ผู้เรียน ได้แก่ความรู้ความเข้าใจ ความคิด ทักษะความสามารถ สุขภาพกายและจิต และคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมซึ่งคาดหวังไว้ในการกำหนดหลักสูตร คาดหวังโดยชุมชน และสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษา และคาดหวังในตัวผู้เรียนเองอีกด้วย ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วย งานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการเรียน เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง นอกจากนี้ยังมีงานอีกหลาย ๆ ด้านที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงซึ่งในสถานศึกษานั้นจะเห็นได้ว่า หัวใจของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญยิ่งต่อจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อมีการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ

โรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดของ กรุงเทพมหานคร อีกโรงเรียนหนึ่งที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556-2559 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2556-2559 โรงเรียนบ้านขุนประเทศ สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

วิชา	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาษาไทย	44.48	41.72	47.24	53.20
คณิตศาสตร์	32.68	33.64	52.57	38.11
วิทยาศาสตร์	35.40	38.65	37.05	40.74
สังคมศึกษา	38.28	47.16	40.70	46.86
ภาษาอังกฤษ	27.99	28.64	42.70	30.75

จากตารางที่ 1.1 พบว่าผลเปรียบเทียบการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2556-2559 โรงเรียนบ้านขุนประเทศ สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร นั้นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับสำนักงานเขต หรือ ระดับประเทศอยู่ 3 วิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา แต่อีก 2 วิชามีผลการทดสอบต่ำกว่าระดับสำนักงานเขตหรือระดับประเทศ

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอน

ดังนั้น จึงสมควรทำการวิจัยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แท้จริง เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน รองผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 59 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2560)

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้คือมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2554 : 32-33) ที่มีทั้งหมด 9 ด้านดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย คือ โรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 โรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้ยึดแนวคิดการบริหารงานวิชาการของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ 9 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน รองผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 59 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งอาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Form) แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 9 ด้าน

2. นำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิด และการตั้งนิยามศัพท์ในการศึกษาวิจัย

3. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามตามกระบวนการสร้างเครื่องมือโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าหาความเที่ยงตรงสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างไปหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เสร็จแล้วนำมาหาค่า IOC เพื่อพิจารณาเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเพชรเกษม (จตุรสงครามอนุสรณ์) เพื่อดูความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ของแบบสอบถาม แล้วนำไปปรับเป็นแบบสอบถามฉบับจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวและขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตหนองแขม เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนบ้านขุนประเทศ

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตหนองแขม แนบไปกับแบบสอบถามเพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรที่กำหนดไว้

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ประชากรที่กำหนดไว้ และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบสมบูรณ์มาจัดเรียงข้อมูล แยกข้อมูล และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมารวบรวมตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของโรงเรียน วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยมีการดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

ด้านการวางแผนงานวิชาการ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ (72.88%) มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ (64.41%) มีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ (64.41%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ ขาดการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ (6.78%)

2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา (81.36%) มีการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (72.88%) มีการสรุปเรียบเรียงการจัดทำหลักสูตร (71.19%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ขาดการใช้ข้อมูลที่ต้องการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (6.78%)

3. ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (89.83%) มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ (89.83%) มีการจัดทำกำหนดขอบข่ายของงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ (83.05%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ได้แก่ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้คำแนะนำปรึกษาให้ขวัญกำลังใจ (8.47%)

4. ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน (89.83%) มีการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ (86.44%) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ (86.44%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ ขาดการติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน (8.47%)

5. การวัดผลประเมินผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการประชุมคณะกรรมการ (98.31%) มีการมอบหมายภาระงานของกรรมการแต่ละชุด (81.36%) มีการนัดหมายการประชุมครั้งต่อไป (79.66%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ได้แก่ ขาดการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ (5.08%)

6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีแนวทางการวางแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (88.14%) มีแนวทางการสร้างพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ (86.44%) มีการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (77.97%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สื่อ (5.08%)

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ ครูดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (89.83%) มีการรายงานการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน (89.83%) มีการให้ความรู้กับครูในการวิจัยในชั้นเรียน (88.14%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ครูไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน (3.39%)

8. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (86.44%) มีการวางแผนสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการกับชุมชน (83.05%) มีการสร้างความตระหนักของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (71.19%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ได้แก่ ไม่มีการวางแผนสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการกับชุมชน (8.47%)

9. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนตอบ คือ มีการจัดทำรายงานประกันคุณภาพด้านวิชาการประจำปีการศึกษา (91.53%) มีการเตรียมการด้านการปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (72.88%) มีการดำเนินการด้านการปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (84.75%)

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ได้แก่ ขาดการดำเนินการด้านการปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนน้อยที่ระบุว่ามีปัญหา และส่วนใหญ่ที่ระบุว่าไม่มีปัญหา ดังนั้นผู้วิจัยจะขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ โดยมีการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ เพื่อการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ เป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน โดยเฉพาะ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสายชั้น มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ เพราะข้อมูลสารสนเทศมีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาและประสบความสำเร็จในงานต่าง ๆ สอดคล้องกับ ประภาวดี สืบสนธิ์ (2543) อ่างใน ฉัตรรัตน์ เชาวลิต (2547) กล่าวว่า สารสนเทศมีความเกี่ยวข้อง

กับทุก ๆ เรื่องในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การประกอบอาชีพ การดำรงชีพ สารสนเทศมีบทบาทต่อมนุษย์มากเกินกว่าที่มนุษย์ตระหนักถึง การสำเร็จทางด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา อุตสาหกรรม เกิดได้เพราะการนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ทั้งสิ้น สารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยเชื่อถือได้ เหมาะแก่ความสามารถของผู้ใช้ในการนำไปใช้งานจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อยู่ในสังคมปัจจุบัน ดังนั้น จึงมีกระบวนการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักการบริหารงานวิชาการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำแผนงานวิชาการผู้วิจัยเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนงานวิชาการทำให้บุคลากรมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาผลการดำเนินงานด้านวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่ง รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ข้อ 5 ระบุว่า ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา” อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งได้มาโดยการแต่งตั้งของผู้บังคับบัญชาเหนือระดับสถานศึกษาขึ้นไปอีกระดับ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรองประธาน หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา เป็นกรรมการ หัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการ หัวหน้าด้านวัดผลและประเมินผล เป็นกรรมการเลขานุการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จึงได้จัดให้มีคณะกรรมการ อันจะส่งผลสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการสรุปเรียบเรียงการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้ สอดคล้องกับ นิตยา เปลื้องนุช (2555) กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน จากภาพของระบบโรงเรียนที่เกี่ยวข้องไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดังกล่าวสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันที่ 25 มิถุนายน 2524 ว่า ลักษณะของการศึกษานั้นมีอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ เรียนรู้ตามความคิดของผู้เรียนอย่างหนึ่ง เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลอย่างหนึ่ง กับเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญอีกอย่างหนึ่ง การเรียนรู้ทั้งสามลักษณะนี้จำเป็นต้องกระทำไปด้วยกัน ให้สอดคล้องและอุดหนุนส่งเสริมกันจึงจะช่วยให้เกิดความรู้จริงพร้อมทั้งความสามารถที่จะนำไปใช้ทำการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้

นอกจากนี้ ยังการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญและแนวทางการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารหลักสูตรถือเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการที่โรงเรียนได้ให้ความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนา บุคลากรที่สำคัญ เช่น คณะครูในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนนักเรียน เป็นต้นซึ่งบทบาทของผู้บริหารจึงควรเอาใจใส่และตระหนักว่าสิ่งที่จะเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษา คืองานด้านหลักสูตร สอดคล้องกับดั่งที่ นิตยา เปลื้องนุช (2555) กล่าวว่า มีคำกล่าวหนึ่งที่มักได้ยินอยู่เสมอคือ แม้เราจะมีหลักสูตรดีเพียงใดก็ตาม แต่ถ้านำหลักสูตรไปใช้อย่างไม่ถูกต้องแล้ว หลักสูตรนั้นก็ไม่มีประโยชน์อะไร ซึ่งคำกล่าวนี้นับหลักยืนยันได้ชัดเจนว่า “วิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้น่าจะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน” สิ่งที่ต้องพิจารณาในการนำหลักสูตรไปใช้คือ ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้บ้าง บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่สุดคือ ครูในฐานะผู้นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนโดยตรงแล้วความสามารถที่มีในตัวนักเรียน เพื่อนนักเรียน อาจารย์ใหญ่ และการสอนของครู จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก และถ้าพิจารณาให้ลึกลงไปอีก ประสิทธิภาพการสอนของครูจะดีหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับตัวอาจารย์ใหญ่ การส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครู ทัศนคติในอาชีพครู ทัศนคติในการประกอบอาชีพของครู ขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวครู ฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ และสังคมของครู และการฝึกหัดอบรมจากสถาบันการฝึกหัดครู และท้ายที่สุด การส่งเสริมให้กำลังใจให้แก่ครูนั้นขึ้นอยู่กับเพื่อน ๆ ครู บรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งครูใหญ่ก็เป็นผู้ที่มิบทบาทที่สุดในการสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับโรงเรียน โดยสรุปแล้วสิ่งที่เกี่ยวข้อง กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สำคัญ ๆ นั้น มี 3 ประการคือ การฝึกหัดครูหรือการเตรียมครูประการหนึ่ง อาจารย์ใหญ่ประการหนึ่ง และประการที่สำคัญที่สุดคือตัวครูหรือการสอนของครู หรืออีกนัยหนึ่ง การนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ประการคือ การเตรียมครู บทบาทของผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่และการสอนของครู

3. การบริหารการจัดการเรียนรู้

จากผลการวิจัยพบว่า มีการประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการประชุมชี้แจงนโยบาย/วัตถุประสงค์ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับสมิตรา อังวัฒนกุล (2539) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะประสบการณ์ และเจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียนดั่งนั้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน ดังที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่องค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน หรือสมาชิกชุมชน มาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยในการดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่อง มีพลวัต (Dynamic) คือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการแก้ปัญหา การร่วมกันกำหนดแผนงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างคามยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่จะทำ หัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การระดมความคิด อันเป็นการกระจายอำนาจและความสัมพันธ์ที่เป็นแนวราบเสมอภาคกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ค้นหา/คัดกรอง/คัดแยกสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการเรียนการสอนและบริการที่ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาอ่อน เด็กพิการทางกายและสุขภาพ เด็กพิการทางตา ทางหู เด็กที่มีปัญหาทางการพูด เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมอย่างเหมาะสม เติบโตตามศักยภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ ให้มีโอกาสนำเรียนได้เท่าเทียมผู้อื่นโรงเรียนจึงต้องมีกระบวนการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อย่างรวมทั้งมีการจัดการศึกษาพิเศษและเรียนร่วม ซึ่ง กนกพร เจริญฤทธิ์ (2546) กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมทุกรูปแบบมีข้อดีต่างกันและจะจัดรูปแบบใดขึ้นอยู่กับพิจารณาอย่างรอบคอบของหลายฝ่ายได้แก่ ผู้ปกครอง ตัวเด็ก ครู ผู้บริหาร แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องและทุกฝ่ายต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม ต้องมีความเชื่ออยู่บนพื้นฐานที่ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมและเสมอภาคกัน

4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า มีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่างๆ มีการติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีหรือกระบวนการที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์

และอุทัย บุญประเสริฐ (2528) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนซึ่งมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการเฉพาะ เพื่อการสนองจุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ มีการพัฒนางาน พัฒนาคคน มีการเสริมสร้างบำรุงขวัญและกำลังใจให้เกิดความภาคภูมิใจ และมั่นใจในการทำงาน

5. การวัดผลประเมินผลการเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของโรงเรียน และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการประชุมคณะทำงาน และมีการมอบหมายภาระงานของกรรมการแต่ละชุด เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ผู้วิจัยเห็นว่า การเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็นกระบวนการเดียวกัน จึงต้องดำเนินงาน และวางแผนไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบการประเมินผลเป็นเพียงการติดตามผลการปฏิบัติ ซึ่งมุ่งวัดการบรรลุถึงความสำเร็จของวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะทราบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด โดยทั้งนี้มีความเชื่อว่าการศึกษาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานการศึกษา เอกชน, 2542) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือการพัฒนาประเทศ เพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามหลักสูตร สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จากความสำคัญของการจัดการศึกษาดังกล่าว ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจึงตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจึงตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจึงตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีการประเมินผลการใช้สื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา โดยมีแนวทางการวางแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ แหล่งการเรียนรู้เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เรือนเพาะชำ สวนหย่อม ห้องจริยศึกษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องครัว เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้ มีอยู่ตามปกติอยู่แล้ว หากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เป็นงานที่สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า มีการวิจัยในชั้นเรียน โดย ครูดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การวิจัยในชั้นเรียน จะเกิดขึ้นหลังจากครูสรุปได้ว่าปัญหาคืออะไร เกิดที่ไหนและมีแนวทางจะแก้ปัญหาหนั้นได้อย่างไร กล่าวคือ ครูคิด

หาวิธีการแก้ปัญหาแล้วได้นำไปทดลองใช้จนได้ผลแล้วพัฒนาเป็นนวัตกรรม สามารถนำไปเผยแพร่ได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2553) กล่าวว่า การวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่า มีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีการวางแผนสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการกับชุมชน ผู้วิจัยเห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เป็นการปลูกพลังชุมชนขึ้นมาบนฐานภูมิปัญญา และการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน ควบคู่ไปกับแนวทางการบริหารการศึกษา เพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และการบริหารทรัพยากรของโรงเรียนตามสภาพ ความต้องการ ความเชื่อ ตลอดจนรากเหง้าทางวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้น จึงมีการสร้างความตระหนัก เพื่อทำงานร่วมกันของคนในชุมชนได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ท้องถิ่นนั้น แม้จะถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา แต่ชุมชนและท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน การศึกษาจึงไม่ใช่ว่าเป็นหนึ่งเดียวกับชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องตระหนักว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและท้องถิ่น ในการศึกษาจำเป็นต้องสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ชุมชน ท้องถิ่น และสถานศึกษา หากพบว่าระเบียบบางด้านเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงสถานศึกษา การปรับโครงสร้างเป็นการปรับระบบภายในการทำงานให้เกิดบรรยากาศเป็นกันเอง อบอุ่น เชื้อเชิญให้ชุมชนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ให้อยู่ในจุดที่สมดุล สร้างสรรค์ และมีความเสมอภาคกัน และต้องตระหนักว่าใช้เวลานาน และมีความยากลำบาก ดังนั้นจึงไม่ควรใจร้อนหรือคาดหวังเกินความเป็นจริง

9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำรายงานประกันคุณภาพด้านวิชาการประจำปีการศึกษา โดยมีการดำเนินการด้านการปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีการประกันทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการยกระดับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ การศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพกระบวนการบริหารการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า มีการจัดทำการบริหารงานวิชาการตามกรอบการบริหารงานวิชาการของกรุงเทพมหานครทุกอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ กิจกรรมการปรับปรุงชี้แจงกับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ มี

การตรวจเยี่ยมและสังเกตการณ์ในชั้นเรียน จึงเป็นความสมควรอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง เพื่อยกระดับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน

จากผลการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการศึกษาพิเศษมีปัญหาคือ ไม่มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไม่มีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลประจำวัน (IIP) และไม่มีการนำนักเรียนที่คัดกรองแล้วไปทดสอบ IQ และวินิจฉัยความบกพร่อง จึงควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง โดยผู้บริหารควรเป็นผู้นำและครูอาจารย์ควรให้ความสำคัญ อีกทั้งการร่วมมือของผู้ปกครอง ร่วมกันพิจารณาแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอื่นๆ และเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม และโรงเรียนในเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ เขตหนองแขม และโรงเรียนในเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร เจริญฤทธิ์. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมต่อการจัดโครงการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียนเขต กรุงเทพมหานคร(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรรัตน์ เซาวลิต. (2547). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ และอุทัย บุญประเสริฐ. (2528). *หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์.
- ทศนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แอคทีฟพรีน.
- นิตยา เปลื้องนุช. (2555). *การบริหารหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.